

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи
з дисципліни «Економіка праці та соціально трудові відносини»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Менеджмент в будівництві»
зі спеціальності 073 «Менеджмент»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
денної та заочної форми навчання

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка праці та соціально трудові відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Менеджмент в будівництві» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання / Автори: Ткаченко А.М., Пожуєва Т.О. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка» 2025. – 45 с.

Автор: А.М.Ткаченко д.е.н., проф.
Пожуєва Т.О. д.е.н., проф.

Рецензент Т.О. Левченко, д.держ.упр. проф.

Відповідальний
за випуск: Ткаченко А.М. д.е.н., проф., зав.каф.. ПТБД

Затверджено
на засіданні кафедри
«Бізнесу та управління»
Протокол № 2
від 28.08.25 р.

Рекомендовано до видання
НМК факультету бізнес-
технологій та економіки
Протокол № 1
від 29.08.25 р.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
1 Загальні вимоги.....	8
2 Рубрикація роботи, нумерація сторінок.....	14
3 Ілюстрації.....	15
4 Таблиці.....	
5 Формули та рівняння.....	17
6 Список використаних джерел.....	18
7 Посилання.....	19
8 Додатки.....	20
9 Вибір теми.....	21
10 Вивчення і конспектування літературних джерел.....	22
11 Розробка плану.....	23
12 Захист...та оцінювання роботи.....	24
ЛІТЕРАТУРА.....	29
Додаток А Зразок Оформлення титульного листа курсової роботи	43
Додаток Б Зразок оформлення реферату.....	44
Додаток В Зразок оформлення змісту.....	45
Додаток Д Зразок оформлення рисунку.....	46
Додаток К Зразок оформлення таблиці.....	47
Додаток Л Зразок оформлення формул та пояснень до них.....	48
Додаток М Зразок оформлення переліку використання джерел.....	49
Додаток Н Тематика курсових проектів з дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини.....	52

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Переорієнтація економіки України на ринкові механізми вимагає відповідної модернізації підготовки спеціалістів різних професій. Це стосується не тільки фахівців в сфері управління, але й майбутніх інженерів, проєктантів, виробничників, менеджерів у сферах постачання, збуту тощо.

Для сучасної економічної та технічної інтелігенції України першочерговою проблемою є формування «ринкової психології» учасників суспільного виробництва, здатних на самостійну цивілізовану підприємницьку діяльність. Вирішення цього завдання потребує, по-перше, вивчення нових дисциплін, пов'язаних з питаннями менеджменту, smart технології у будівництві, менеджмент у будівництві, середовище функціонування бізнесу, тощо ; по-друге, модернізації змісту і викладання таких традиційних дисциплін як менеджмент, економіки праці та соціально-трудових відносин, бізнес-планування, логістика, операційний менеджмент, тощо.

Нинішні умови господарювання вимагають вивчення необхідності діяльності первинної ланки економіки – підприємства (організації). Від того, наскільки ефективно здійснюється діяльність підприємств (організацій), залежить стан економіки держави, рівень добробуту населення. Підприємство є виробником продукції, робіт і послуг, необхідних для нормальної життєдіяльності людей, виступає сполучною ланкою для всіх суб'єктів ринкових відносин. Саме підприємства є основними джерелами формування (бюджетів всіх рівнів.

Економіка праці та соціально-трудових відносин - самостійна економічна дисципліна, предметом вивчення якої є питання функціонування розвитку та регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві, оплати праці, стимулювання оптимального використання людських ресурсів і підвищення продуктивності, ефективності праці, планування праці. Даний курс тісно пов'язаний з іншими економічними дисциплінами, зокрема з менеджментом, менеджментом у будівництві, середовищем функціонування бізнесу т ін. Економіка праці та соціально-трудові відносини розглядає положення, досліджувані цим курсом, але в переломленні до конкретного предмета дослідження – підприємства (організації). До

основних об'єктів вивчення економіки праці та соціально-трудових відносин відносяться: висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці і соціально-трудових відносин; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудовій сфері; розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у роботі; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення проблем економіки праці і соціально-трудових відносин; організаційна й виробнича структура підприємства; організація процесу управління на підприємстві; реструктуризація, що розуміється як розділ, злиття й поглинання підприємств; організація маркетингових досліджень на підприємстві як основа планування його поточної діяльності й розвитку; формування й використання ресурсів підприємства: основного й оборотного капіталу, людських ресурсів; формування витрат виробництва, управління фінансовими ресурсами підприємства, формування фінансових результатів його діяльності; взаємини з бюджетом.

У ринковій економіці виживають лише ті підприємства, які найбільш правильно і компетентно зрозуміли вимоги ринку, організували виробництво конкурентоспроможної продукції, послуг, що користуються попитом, уміло здійснюють мотивацію висококваліфікованої творчої праці персоналу. Усе це вимагає фундаментальних і глибоких економічних знань, а отже, і відповідної підготовки фахівців.

Основною формою самостійної роботи студентів по практичному використанню і апробації здобутих знань в сфері управління є написання курсової роботи.

Призначення курсової роботи в тому, щоб студент міг закріпити теоретичні знання з обраної теми, критично осмислити практику з дисципліни «економіка праці та соціально-трудові відносини» на конкретному підприємстві і розробити на цій основі пропозиції щодо вдосконалення.

Метою курсової роботи є систематизація, закріплення і поглиблення науково-теоретичних знань, розвиток навичок самостійної роботи і вдосконалення економічних розрахунків. При написанні курсової роботи студент повинен дотримуватися низки основних вимог, які є обов'язковими. У результаті підготовки та

написання курсової роботи студент повинен отримати: Інтегральну компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Фахові компетентності:

- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту
- СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

Очікувані програмні результати навчання:

- ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства
- ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
- ПР 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи

- ПР 10. Показувати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації
- ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації
- ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
- ПР 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації
- ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності
- ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
- ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

Підводячи підсумки вище висловленому, можна констатувати, що економіка праці та соціально-трудових відносин є невід’ємною складовою ефективної системи управління сучасними підприємствами. Тому сучасному фахівцю в сфері управління необхідно досконало знати не тільки основні теоретичні і методологічні курси (поняття, методи і підходи, які використовуються у світовій практиці, особливості різних функціональних аспектів управління, підготовки та реалізації проектів на національному, регіональному, галузевому та місцевому рівнях), але також вміти реалізовувати ці знання на практиці (обґрунтовувати вибір управлінських рішень за певних умов, обчислювати показники ефективності, оцінювати доцільність їх застосування, опрацьовувати процедури розробки, аналізу, порівняння та обґрунтування вибору управлінських рішень).

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

1.1 Вимоги до оформлення курсового проекту

Курсовий проект повинен мати титульний лист, тобто адресну частину, на якому наводиться необхідна інформація (див. Додаток А).

В курсовому проекті має зберігатися послідовність.

1. Титульний лист
2. Зміст
3. Вступ
4. Основна частина
5. Висновки і пропозиції
6. Список використаних джерел
7. Додатки (якщо мають місце)

Курсовий проект повинен бути охайно оформлений, надрукований на окремих листах білого паперу стандартного розміру. Текст пишеться з одного боку. Приблизний обсяг роботи: 25-37 сторінок. З них:

- титульний лист - 1 сторінка;
- реферат - 1 сторінка;
- зміст - 1 сторінка;
- вступ - 2-3 сторінки;
- основний текст - 18-28 сторінок;
- висновки - 2-3 сторінки;
- список використаних джерел - 2 сторінки.

Робота друкується на папері формату А4 (210x297 мм). Поле не виділяється лінією, сторінки не обводяться рамкою. Також неприпустимими є малюнки не за темою, колонтитули.

З машинописного способу виконання текст друкують в один стовпчик, через півтора інтервали, шрифт Time New Roman, розмір 14, з машинного - з розрахунку не більше 30 рядків на сторінці за умови рівномірного його заповнення та висоті літер і цифр не менше ніж 1,8 мм.

Текст слід друкувати, додержуючись таких розмірів полів: верхнє, нижнє - 20 мм; лівє - 30 мм; правє -10 мм.

Необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення впродовж усього тексту. У тексті мають бути чіткі, не розпливчасті лінії, літери, цифри та інші знаки. Всі лінії,

літери, цифри й знаки повинні бути чорного кольору впродовж усього тексту. Окремі слова, формули, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути також чорного кольору, щільність вписаного тексту має максимально наближатись до щільності основного зображення. Забороняється виділяти заголовок або текст підкреслюванням, курсивом або чорнотою шрифту.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на цьому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлення повинно бути чорного кольору.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам.

При написанні проекту слід вміло користуватися скороченнями. Недопустимі такі скорочення слів, які є наслідком квапливості, безграмотності. Слід користуватися тільки загально прийнятими скороченнями.

Дослівне переписування тексту з літературних джерел не допускається. Текст викладається простою зрозумілою мовою. Цитати повинні бути пов'язані з авторським текстом і служити доказом чи підтвердженням думки автора. Текст, який цитується, повинен чітко відтворювати зміст. Він береться в лапки і супроводжується посиланням на джерело. Список джерел оформлюється відповідно вимогам додатку Ж.

У кінці роботи ставиться дата виконання роботи й особистий підпис студента.

Окрім того, робота має бути написана з використанням практичного матеріалу.

1.2 Вимоги до структури і змісту курсового проекту

Структура курсового проекту включає зміст, три розділи (або більше при необхідності), висновки і пропозиції, перелік використаних джерел, додатки.

Наприклад, при темі курсового проекту "Інвестиційні ресурси, теорія та практика інвестування" приблизна структура курсового проекту має такий вид:

Пояснювальна записка курсового проекту починається з

реферату. Реферат є анотацією курсового проекту. Він оформлюється строго по стандарту (відповідно з додатком Б).

У вступі необхідно дати обґрунтування актуальності теми курсового проекту, визначити мету і основні завдання досліджень.

Наприклад, визначення актуальності даної теми курсового проекту може звучати так: "Всебічне розглядання інвестиційних проблем України дасть можливість сформувати нову законодавчу базу щодо питань інвестування. На сучасному етапі це питання найбільш актуальне, тому що саме недоліки у законодавстві призводять до зниження інвестиційної привабливості нашої країни"...

При визначенні мети курсового проекту треба виходити з того, що вона повинна бути глобальна і вирішувати якусь економічну проблему на рівні держави, або якоїсь адміністративної чи галузевої одиниці.

Метою курсового проекту по даній темі є – «всебічне розглядання інвестиційних ресурсів, їх видових характеристик і способів розрахунку ефективності, а також аналіз інвестиційних процесів в Україні і обґрунтування необхідності іноземних інвестицій у вітчизняну економіку».

Завдання курсового проекту носять більш вузький характер. Це конкретні дії студента які він робить для вирішення (в якійсь ступені) мети курсового проекту. Як правило, завданнями є назви розділів основної частини курсового проекту.

В першому розділі основної частини курсового проекту доцільно розкрити теоретичні і методичні аспекти розробки, організації, аналізу і оцінки економічного явища (проекту, процесу або об'єкта), що досліджується, — відповідно вибраній темі. В цьому розділі рекомендується зробити три (або більше - при необхідності) підрозділи, наприклад такі:

1.1. Принципи і вимоги до організації і методики аналізу і оцінки досліджуємого економічного явища.

1.2. Запропонована методика аналізу і оцінки економічного явища, що досліджується.

1.3. Тенденції організації явища, що досліджується, в сучасній практиці і рекомендації по покращенню їх післядії.

Необхідність запропонованого першого підрозділу основної частини курсового проекту витікає з того, що студент повинен

вибирати і аналізувати літературні джерела за темою курсового проекту цілеспрямовано, керуючись спеціальними принципами і вимогами.

Наприклад, такими принципами і вимогами можуть бути наступні:

- літературні джерела повинні бути, як правило авторитетними;
- взяті з літературних джерел для аналізу і оцінки приклади організації явища, що досліджується, повинні враховувати останні досягнення науково-технічного прогресу, як в Україні, так і закордоном;

- вибрана з літературних джерел методика аналізу і оцінки явища, що досліджується, повинна бути простою, здатною забезпечити порівняння даних, взятих в різні періодах часу, використовувати останні досягнення в галузі аналізу і математичного моделювання, забезпечити достатню достовірність результатів оцінки, відповідати ринковим вимогам і світовим стандартам. За методикою, яка пропонується, можна було б легко розробити програму і проводити дослідження і розрахунки на ПК.

Перший розділ курсового проекту повинен бути достатньо повно проілюстрований. В ньому повинні бути малюнки і схеми класифікацій, форми розрахункових і аналітичних таблиць, формули розрахунку економічних показників і критеріїв, тощо. Обов'язково основні теоретичні аспекти курсового проекту повинні бути підтверджені посиланнями на конкретні літературні джерела.

У другому розділі основної частини курсового проекту доцільно представити результати оцінки організації і аналізу явища, що досліджується, на прикладі конкретного об'єкту (наприклад, підприємства ВАТ "Запоріжсталь"). В цьому розділі рекомендується зробити три (або більше — при необхідності) підрозділи, наприклад такі:

2.1. Стисла характеристика підприємства.

2.2. Розробка, організація, аналіз і оцінка економічного явища, що досліджується, на підприємстві.

2.3. Резерви підвищення ефективності використання явища, що досліджується, на підприємстві.

В цьому розділі повинні бути представлені конкретні розрахунки за формулами приведеними в першому розділі, заповненні

чисельними даними розрахункові і аналітичні таблиці і аналіз до них, рисунки діаграм і іншого графічного матеріалу який характеризує динаміку розвитку економічного явища, що досліджується, тощо.

В третьому розділі курсового проекту доцільно представити основний кінцевий результат дослідження по курсовому проекту, яким може бути, наприклад проект техніко-економічних, або фінансових показників підприємства на наступний рік, або більш доцільну перспективу з урахуванням визначних резервів покращення явища, що досліджується. В цьому ж розділі необхідно підрахувати економічний ефект від впровадження рекомендацій за курсовим проектом у життя.

Висновки і пропозиції в кінці курсового проекту повинні бути представлені в тезовій формі з приведенням конкретних чисельних даних. Висновків повинно бути 5-7. Вони обов'язково повинні "витікати" з результатів досліджень, проведених в курсовому проекті. Пропозицій також повинно бути 5-7. Вони повинні бути реальними і підтверджені конкретними заходами по їх реалізації.

1.3 Вимоги до вихідної інформації по курсовому проекту

В якості вихідної інформації для розробки курсового проекту можуть бути використані:

- дані літературних джерел, з основної і додаткової літератури за темою курсового проекту;
- дані літературних джерел з періодичної літератури за останні 2-3 роки (журнали "Фінанси України", "Економіка України", "Бухгалтерський облік та аудит", "Банківська справа", "Вісник НБУ", тощо; щотижневі видання: "Урядовий кур'єр", "Бізнес", "Баланс", тощо);
- дані з форм фінансової звітності підприємства за останні 2 роки (якщо є доступ студента до такої інформації) в тому числі (форма 1 "Баланс", форма 2 "Звіт про фінансові результати", форма 3 "Звіт про рух грошових коштів", форма 4 "Звіт про власний капітал", тощо);
- дані зі стандартних обов'язкових форм статистичної звітності (форма №1 «Підприємство», форма №1-Б «Фінансові результати, дебіторська і кредиторська заборгованість», форма №1-ПВ "Дані про

стан заборгованості і виплати заробітної плати", форма №1-п "Річний звіт підприємства (об'єднання) по продукції" форма №22 "Зведена таблиця основних показників, які комплексно характеризують господарську діяльність підприємства (об'єднання)", форма №5-с "Звіт про витрати на виробництво продукції (робіт, послуг)", форма №1 "Звіт про наявність та рух основних фондів, амортизацію (знос)", форма №2-Б "Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів", тощо;

- дані з первинної облікової документації (якщо є доступ студента до такої інформації);

- дані з розробки і впровадження інвестиційних проектів і перспективам розвитку підприємства (якщо є доступ студента до такої інформації);

- дані за темою курсового проекту, взяті в результаті пошуку інформації в системі "Internet".

Вихідна інформація для розробки курсового проекту яка взята з різних інформаційних джерел повинна бути згрупована по видах інформаційних даних і приведена в порівняний вид по часу і ступеню вагомості.

2 РУБРИКАЦІЯ РОБОТИ, НУМЕРАЦІЯ СТОРІНОК

Зміст має включати всі заголовки, які є в курсовому проекті. Проти кожного найменування з правого боку сторінки змісту вказується номер сторінки, з якої починається дана частина роботи.

Розділи, підрозділи, пункти тексту курсового проекту варто нумерувати арабськими цифрами без крапки.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2 тощо.

Номер пункту складається з номера розділу і порядкового номеру підрозділу та порядкового номеру пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять наприклад: 1.1.1; 1.1.2 і т. ін.

Сторінки курсового проекту варто нумерувати арабськими цифрами, дотримуючи наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки наприкінці на відстані 10 мм від верхньої крайки і правої сторони листа. Нумерація починається з титульного листа, але проставляється з початкового листа змісту.

З ІЛЮСТРАЦІЙ

Ілюстраціями є креслення, графіки, фотографії, схеми, рисунки, профілі, діаграми, що розташовані в записці і мають найменування. Всі ілюстрації, розміщені в записці, повинні відповідати вимогам, їх варто виконувати на аркушах формату А4, а у виняткових випадках на кратних йому, що складають так, щоб загальна ширина їх не перевищила 200 мм. Ілюстрації поміщають при першому згадуванні про них у тексті на наступній сторінці. На всі ілюстрації в записці повинні бути посилання у курсовому проекті.

При необхідності під ілюстрацією поміщають пояснювальні дані. Ілюстрація позначається словом «Рисунок», з нумерацією та назвою ілюстрації, що поміщають після даних, що пояснюють.

Якщо ілюстрація не може поміститись на одній сторінці, то її можна переносити на інші сторінки, при цьому назву ілюстрації поміщають на першій сторінці, пояснювальні дані на кожній сторінці, і під ними вказують: «Рисунок ____ (продовження)».

Розміщувати ілюстрації треба так, щоб їх було зручно розглядати без повороту записки чи з поворотом її по годинниковій стрілці. Для ілюстрацій може бути використана калька, міліметровка, ватман чи інший папір, на якому виконується текст записки. Ілюстрації можуть бути виконані тушшю чи олівцем.

Ілюстрації нумеруються послідовно в межах кожного розділу двома цифрами, з яких перша означає номер розділу, а друга - номер ілюстрації. Наприклад: «Рисунок 1.2 - ...», «Рисунок 3.4 -...» тощо. Повторні посилання на раніше приведені ілюстрації дають скороченим словом «дивися», наприклад: «див. рис. 2.5».

На графіках необхідно приводити повне найменування осей координат і через кому - розмірність у скороченому вигляді.

Приклад оформлення рисунку наведено у додатку Д.

4 ТАБЛИЦІ

Цифровий матеріал, розміщений в записці, рекомендується оформлюватиму вигляді таблиць. Таблиці мають бути якомога простішими, щоб можна було усвідомити значення розташованих у них даних.

Таблиці містять:

- голову - (шапку), у якій міститься найменування граф заголовків і підзаголовків (вертикальних стовпчиків);

- боковик - (ліва вертикальна частина таблиці), у якій містяться найменування горизонтальних рядків: граф чи колонок (права частина таблиці), у яких розташовується сам цифровий матеріал;

- виноска чи примітка.

Таблиці повинні бути наочними без звертання до тексту. Якщо це не вдається, то необхідні пояснення потрібно давати в тексті, що безпосередньо передує таблиці, чи в примітках до неї. Кожна таблиця повинна мати змістовний заголовок. Слово «Таблиця» і заголовок починають з великої літери. Підкреслювати заголовок не слід.

Заголовки граф таблиці повинні починатися з прописних букв, підзаголовки - з рядкових, якщо вони складають одну пропозицію з заголовком, і з прописних, якщо вони самостійні. Розподіл шапки таблиці по діагоналі не допускається. Висота рядків повинна бути не менш 8 мм окрім. Окремі графи -"№ п.п." і "одиниці виміру" у таблицю включати не слід. Таблицю варто поміщати після першого згадування про неї в тексті. Якщо записка містить велику кількість таблиць, допускається поміщати таблиці в порядку номерів наприкінці тексту. Таблиці варто розміщати так, щоб їх можна було читати без повороту записки. При переносі таблиць на наступній сторінці пишуть слова «Продовження таблиці» із указівкою номера і приводять нумерацію колонок таблиці, а під ними - подальші строки таблиці.

Таблиці варто нумерувати арабськими цифрами з порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що приводяться в додатках.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою, наприклад: Таблиця 2.1 - перша таблиця другого розділу. Приклад оформлення таблиці наведено у додатку К.

5 ФОРМУЛИ ТА РІВНЯННЯ

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, по середині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менш одного вільного рядка.

Формули і рівняння (за винятком формул і рівнянь, приведених у додатку) варто нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу, наприклад, формула (3.1)- перша формула третього розділу.

Пояснення значень кожного символу і числового коефіцієнта варто давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках операцій, що виконується, пояснюючи знак операції на початку рівняння на знакові операції множення, застосовуючи знак „х”.

Формули, що ідуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюються комою.

При виконанні на ПК слід користуватися редактором Microsoft Equation 3.0 або іншими аналогічними версіями. Якщо цей редактор відсутній, то можна залишити місце і акуратно вписати формулу (формули) чорною пастою вручну.

Приклад оформлення формул наведено у додатку Л.

6 СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел повинен містити тільки ті джерела, які використані при написанні роботи. Рекомендована література наведена у додатку 3.

Кожен запис у списку роблять з червоного рядка, нумерують.

У відомості про книги включають: прізвище та ініціали автора, назву, місце видання, видавництво і рік видання, кількість сторінок.

Назву приводять у тому виді, в якому він надрукований на титульному листі джерела.

Відомості про статтю включають: прізвище та ініціали автора; назву статті; назву журналу (збірки, бюлетеня); рік; том (номер); сторінки, на яких надрукована стаття.

Автори книги чи статті перелічуються у тому порядку, в якому вони перелічуються в джерелі. Перед прізвищем кожного наступного автора ставиться кома. Якщо кількість авторів більші трьох, то можна вказувати прізвища та ініціали трьох авторів, а потім написати та інші.

Приклади оформлення бібліографії наведені у додатку М.

7 ПОСИЛАННЯ

При написанні курсового проекту студент повинен дати посилання на джерела, матеріали, окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких вирішуються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати джерела і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст. Посилатися слід на останні видання, публікації. На більш ранні видання треба посилатися тільки в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Посилання в тексті курсового проекту слід зазначити порядковим номером, за яким ця робота включена у список використаних джерел.

Порядковий номер джерела приводять в квадратних дужках в кінці речення, в якому воно використано.

8 ДОДАТКИ

Додатки оформляються як продовження курсового проекту на наступних сторінках після «Списку використаної літератури». Кожен додаток варто починати з нової сторінки, у верхньому куті пишуть слово «Додаток». Кожен додаток повинний мати спеціальний заголовок.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української азбуки, за винятком літер Г, І, Є, З, І, ї, Й, Ч, Ї. Перший додаток позначається як додаток А. Додаток необхідно розташовувати в порядку появи посилань у тексті.

9 ВИБІР ТЕМИ

Тематика курсових проектів повинна включати найбільш актуальні проблеми курсу "Економіка підприємства".

План написання курсового проекту складається студентом самостійно і за бажанням студента. Він може погоджуватись з викладачем, який перевіряє ці роботи, але в кожному випадку в плані повинно передбачатися, щоб практична частина курсового проекту займала по обсягу не менш 50 % від всього обсягу робіт по курсовому проекту.

Досвід, одержаний при написанні курсового проекту в подальшому використовується студентом при написанні дипломної роботи.

Студенти обирають тему узгодивши її з викладачем (Додаток Н). Самостійна заміна одного варіанта іншим не дозволяється.

Допускається написання різними студентами курсового проекту на одну і ту ж саму тему, на прикладі одного і того ж самого підприємства з умовою, що план і зміст будуть різними.

Тематика курсових проектів кафедрою кожного року змінюється і доводиться до студентів.

Допускається зміна студентами теми курсового проекту при узгодженні цього питання з викладачем.

10 ВИВЧЕННЯ І КОНСПЕКТУВАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Після вибору теми зразу ж треба підібрати необхідну літературу. Цю роботу студент здійснює самостійно, але в разі необхідності користується рекомендаціями викладача.

Робота по підборі літератури починається з бібліотечних каталогів та зі знайомства з переліком джерел в додатку Л. При цьому треба користуватись не тільки роботами вітчизняних, але й зарубіжних авторів.

Вивчення спеціальної літератури треба починати з підручників і навчальних посібників, а потім переходити до науково-дослідницьких робіт і практичних посібників. Якщо в літературі висвітлюються дискусійні питання, то необхідно вивчити позиції окремих авторів, продумати їх аргументацію і самостійно вибрати ту чи іншу позицію, яка з точки зору студента є найбільш правильною.

Вивчаючи літературу, необхідно звернути увагу на рік видання книжки. Так, мають місце випадки, коли студенти використовують літературу з застарілими даними.

При конспектуванні літератури необхідно записувати не все, що пише автор, а вибирати найголовніші думки. Вивчаючи літературу, необхідно робити також виписки цитат (з зазначенням джерел). Паралельно з цим бажано записувати свої думки, критичні замітки по тексту, якщо вони виникають.

При вивченні теми по літературним джерелам треба не тільки вивчити матеріал, але й згрупувати його згідні з планом курсового проекту. Тому при вивченні літератури записи бажано робити на окремих листах, роблячи помітку про те, до якого пункту плану відноситься даний запис. Крім того, при вивченні літератури треба слідкувати за тим, який пункт плану курсового проекту забезпечено необхідним матеріалом, а по якому розділу слід проводити додаткові пошуки. Після того, як вся намічена література прочитана, законспектована і зібрано весь необхідний матеріал, необхідно переходити до його кінцевої систематизації і оформлення.

11 РОЗРОБКА ПЛАНУ

Після вибору теми, ознайомлення з усіма джерелами, студент самостійно складає план курсового проекту в якому виділяє найважливіші питання. План визначає основні Напрямки роботи. Від того, наскільки правильно й доцільно він складений, залежать структура, зміст, а також логічний зв'язок частин роботи. Одночасно план свідчить про те, як глибоко вивчені літературні джерела і наскільки студент розуміє цю тему. Тому від якості плану суттєво залежить оцінка курсового проекту.

План бажано узгодити з викладачем, а в разі потреби викладач допомагає студенту у складанні плану курсового проекту. Не рекомендується складати план за розділами підручників, практичних посібників і програм курсів.

12 ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Курсові проекти реєструються, на кафедрі у спеціальній книзі, де вказується дата подання проекту, дата перевірки і повернення проекту викладачем, дата захисту та оцінка.

Проект, який виконано згідно з вимогами методичних вказівок, допускається до захисту про що повідомляється у рецензії викладача.

Проект, в якому не виконані вимоги, повертається на доробку. Перероблений текст разом з першою рецензією студент направляє на друге рецензування тому ж самому викладачеві.

При підготовці до захисту курсового проекту важливо приділити увагу вивченню тих питань, в яких є недоліки, що вказуються у рецензії. Доробка курсового проекту робиться для того, щоб виправити недоліки, доповнити проект.

Захист курсового проекту проводиться після того, як викладач рецензував і повернув його студенту для ознайомлення. Курсові проекти захищаються у вказані кафедрою терміни спираючись на критерії оцінювання та рівень компетентностей здобувачів. В цілому оцінка курсового проекту залежить від якості його написання і результатів захисту.

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне	Високий Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами дисципліни	Відмінно (А)

	викладення відповіді на папері; - вміння пов'язати теорію і практику; - приймає активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей).		
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: - добрі знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, нато-мість мають місце деякі неprincipові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	Добре (В)
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.	Добре (С)

	та практичних завдань відповідь не чітка і не повна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонуємих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику		
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які може усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D)
60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоювання та	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових	Задовільно (E)

	викладання матеріалу; - недостатню повноту викладання матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципових положень курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатен до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F

	відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.		
--	---	--	--

В результаті захисту викладач проставляє оцінку у відомість, залікову книжку і на обкладинці курсового проекту. Захищений курсовий проект залишається на кафедрі.

Матеріал курсового проекту може служити доповіддю на наукових студентських конференціях. Найкращі курсові проекти можуть бути направлені на республіканські, обласні, міські і вузівські конкурси наукових студентських робіт.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Економіка праці і соціально-трудові відносини : підруч. для студ. спец. 051 «Економіка» / за заг. ред. проф. О. І. Ляш, Н. О. Черненко. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. 371 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/92f91326-ff3a-48e2-9645-ff9b573aa7ce/content>.
2. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. К. : НУБіП України, 2022. <https://dglb.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c5697462-0cc3-4222-8001-7aa4e950f7a4/content>.
3. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом: навчально-методичний посібник (видання друге, переробл. і доповнено). – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 288 с.
4. Економіка праці: навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с
5. Економіка праці і соціально-трудові відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В.Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с.
6. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Кубасова Г. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини : практикум для студентів економічних спеціальностей. – Х.: НФаУ. – 2018. – 186 с.
7. Управління персоналом. Практикум : навч. посіб. / Ю. Є. Петруня, С. П. Коляда, Н. С. Ковтун. – 2-ге вид., переробл. і допов. - Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2016. – 210 с.
8. Єсінова Н. І. Е-83 Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч.-метод. посібник / Н. І. Єсінова. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 189 с.

Додаткова література:

1. Антонюк В. П. Світові тенденції у розвитку соціально-трудових відносин як виклики для України / В. П. Антонюк // Соціально-трудова сфера: сучасний стан, проблеми та стратегічні

напрями розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернетконф., 14–16 листоп. 2017 р. – Київ: КНЕУ, 2017. – С. 160–162.

2. Васюренко Л.В. Теоретичні засади державного регулювання організації оплати праці. Причорноморські економічні студії. Сер. Економіка та управління національним багатством, 2018. Випуск 25. С.31-34.

3. Гарват О. А. Аналіз і планування трудових показників: особливості методики. Вісник Хмельницького національного університету 2018, № 4. С.60-69.

4. Дослідження сучасного стану трудових ресурсів України / Т.П. Гітіс, А.А. Нікуліна // Вісник економічної науки України. — 2018. — № 2 (35). — С. 43–47.

5. Іванченко В.В., Кривда О.В. Оцінка трудових ресурсів у системі стратегічного управління підприємством. Економіка та управління підприємством. Мукачівський державний університет, 2018. № 15. С. 309-315.

6. Журавель В. Принципи та види колективних форм захисту трудових прав працівників / В. Журавель // Підприємство, господарство і право. - 2016. - № 2. - С. 74-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2016_2_15

7. Кемарська Л.Г., Лобас І.С. Вдосконалення оплати праці та її обліку на вітчизняних підприємствах. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 30. С. 514-521.

8. Никифорак В. А., Тодорюк С. І., Антохова І. М. Трудова міграція за кордон у сучасних умовах трансформації економіки України. Інвестиції практика та досвід., 2019. № 8. С. 52-58.

9. Пілявський В.І. Трудовий потенціал підприємства: сутність, моделі зайнятості і ефективність використання . Національна економіка. Інтелект ХХІ № 3, 2019. С. 88-936

10. Покинйчереда В.В. Трудові ресурси, робоча сила, людський капітал: обліково-економічна сутність категорій. Економіка та держава. Сер. Економічна наука. 2018. № 8. С. 35-41.

11. Приданникова Ю. Є. Статистичний аналіз динаміки і структури основних індикаторів рівня розвитку матеріального добробуту населення: електронне фахове видання «Ефективна економіка», 2019. № 10.-Режим доступу : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/176.pdf.

12. Притула Х. М. Рівень диференціації умов життя та доходів населення як один з індикаторів сталого розвитку країни. Територіальний розвиток та регіональна економіка. 2018. Випуск 4 (132). С.39-44.

13. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К.В. Дубич. Київ, 2020. 480 с.

14. Рижих В., Морозова Н. Особливості структури зайнятості та проблеми якості трудового потенціалу на вітчизняному ринку праці: аспекти державного регулювання. Державне управління та місцеве самоврядування, 2018. Вип. 3(38). С. 84-92.

15. Соціально-трудовий потенціал: формування, забезпечення та розвиток у підвищенні економічної безпеки : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Нижника. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 607 с.

16. Силенко Н.М. Соціальне партнерство в системі соціально-трудових відносин: міжнародний та вітчизняний досвід. Молодий вчений. Сер Юридичні науки, 2020. С. 66-69.

17. Ставерська Т.О., Шевчук І.Л., Гайдар С.М. Державна політика регулювання оплати праці в контексті сталого розвитку країни. Економіка і суспільство. Гроші, фінанси і кредит. Мукачівський державний університет. С. 1146-1152.

18. Тертичний О.О., Пустова В.В., Данильченко Г.В. Місце нормування праці у кадровій стратегії підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2018. Випуск 20. С. 139-143.

19. 17.Технології управління персоналом : монографія/ О.А.Гавриш, Л.Є.Довгань, І.М. Крейдич,,Н.В.Семенченко.- Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського». 2017.

20. Український ринок праці: імперативи та можливості змін : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2018. – 356 с. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/mg/306.pdf>

21. Гриньова В.М., Шульга Г.Ю. *Економіка праці та соціально-трудові відносини*: Навчальний посібник. — К.: Знання, 2010. — 310 с.

22. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. проф. Качана Є. П. – Тернопіль: ТДЕУ, 2006. – 373 с. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/econ_praci_i_soc_vidnosyn.pdf

23. Економіка праці і соціально-трудові відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В.Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с. <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Ekonomika-pratsi-ta-sotsialno-trudovi-vidnosyny.pdf>

24. Гетьманцева Н. Соціальне партнерство як спосіб інтеграції інтересів суб'єктів соціально-трудових відносин / Н. Гетьманцева // Підприємництво, господарство і право, 2016. - №3. - С. 82-86. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:CW-hpLiQqtQJ:nbuv.gov.ua/j-pdf/Pgip_2016_3_15.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

25. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Підручник. - К.: Знання, 2004. - 535 с. - Глава 9, с.246-255.

26. Колот А.М. Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання: Монографія - К.: КНЕУ, 2003 - 230 с- Розділ І, Глава ІІ, с. 37-79.

27. Колот А.М. Розвиток виробничої демократії як чинник удосконалення соціально-трудових відносин //Україна: аспекти праці - 2001. - №6.- с.21-28.

Інтернет-ресурси* оперативно змінюються та поновлюються у системі moodle з огляду на зміни у законодавстві та актуальні новини

1. Конституція України. Документ 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Кодекс законів про працю України. Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375.

Документ 322-08, чинний, поточна редакція — Редакція від 10.06.2021, підстава - 1217-IX [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

3. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Документ 137/98-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.11.2012, підстава - 5458-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 34, ст.227 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Закон України "Про колективні договори і угоди". Вводиться в дію Постановою ВР № 3357-XII від 01.07.93, ВВР, 1993, № 36, ст.362. Документ 3356-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 27.12.2019, підстава - 341-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 36, ст.361 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>

5. Закон України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" Документ 1045-XIV, чинний, поточна редакція — Редакція від 23.05.2021, підстава - 1417-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 45, ст.397 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>

6. Закон України "Про соціальний діалог в Україні". Документ 2862-VI, чинний, поточна редакція — Прийняття від 23.12.2010 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 28, ст.255 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>

7. Закон України "Про оплату праці". Документ 108/95-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 13.02.2020, підстава - 440-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 17, ст.121 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

8. Закон України "Про зайнятість населення". Документ 5067-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 10.06.2021, підстава - 1217-IX // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст.243 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>

9. Закон України "Про охорону праці". Документ 2694-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 27.02.2021, підстава - 1213-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49,

ст.668 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

10. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Документ 16/98-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 10.06.2021, підстава - 1217-IX // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 23, ст.121 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>

11. Закон України "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності". Документ 5026-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 02.11.2016, підстава - 1666-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 22, ст.216 [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>

12. Статистичний щорічник України [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://www.ukr.stat.gov.ua>

Рекомендовані курси:

<https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+LABOUR101+2023>
Економіка праці та ринок праці

<https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+HR101+2023>
HR-менеджмент: управління персоналом

<https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CSR101+2023>
Корпоративна соціальна відповідальність

<https://osvita.diia.gov.ua/courses/hr-manager>
HR-менеджер: базовий курс

<https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-skills-for-employment>
Цифрові навички для працевлаштування

та інші курси

Додаток А**Зразок оформлення титульного листа курсової роботи**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н-6.01

НУ «Запорізька політехніка»

(повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА

З _____

(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____
спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя – 202__ рік

Додаток Б
Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Курсова робота: 40 сторінок, 8 таблиць, 5 рисунків, 2 додатка, 15 джерел.

Об'єкт дослідження – Казенне Підприємство «Запорізький Титано Магнієвий Комбінат».

Мета роботи – теоретичні дослідження та дослідження розвитку та регулювання соціально-трудових відносин, оплати праці на підприємстві.

Задача роботи – аналіз функцій і інструментів впровадження інвестиційного проекту, дослідження основних складових концепції інвестування; виявлення сутності системи інвестиційного розвитку на підприємстві; розробка методичних рекомендацій щодо ефективного використання інвестиційних ресурсів та економічної доцільності впровадження проекту.

Мета дослідження – формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення проблем економіки праці і соціально-трудових відносин.

АНАЛІЗ,	СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ	ВІДНОСИНИ,
НОРМУВАННЯ ПРАЦІ,	ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАЦІ,	ОРГАНІЗАЦІЯ
ОПЛАТИ ПРАЦІ,	ПРОДУКТИВНІСТЬ,	УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ.		

Додаток В

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 Теоретичні аспекти дослідження основних показників по праці	7
1.1 Характеристика основних показників по праці	7
1.2 Основні принципи та методи оцінки ефективності основних показників по праці	10
1.3 Зарубіжний досвід формування основних показників по праці	14
2 АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПО ПРАЦІ КП «ЗТМК»	17
2.1 Загальна характеристика підприємства.....	17
2.2 Оцінка основних показників по праці	19
2.3 Дослідження ефективності системи мотивації працівників	25
3 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НА КП «ЗТМК»	27
3.1 Обґрунтування підходів удосконалення методів оцінки ефективності показників по праці в умовах КП «ЗТМК»	27
1.2 Економічна ефективність запропонованих заходів	
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38
ДОДАТКИ.....	39

Додаток Д
Зразок к оформлення рисунку

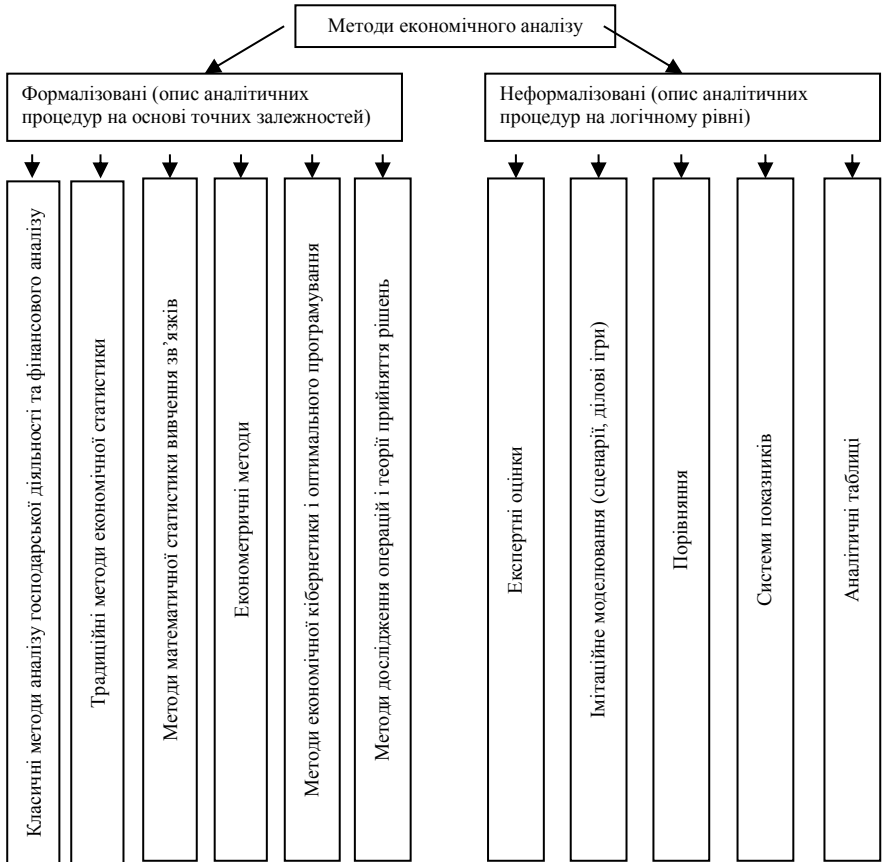

Рисунок 2.3 - Методи економічного аналізу

Додаток К
Зразок оформлення таблиці

Таблиця Д.1 - Структура прибутку від звичайної діяльності

Показник	2024 р.		2025 р.		Відхилення		
	абс. вага, тис. грн	Пи- тома вага, %	абс. вага, тис. грн.	Пи- тома вага, %	абс. вага, тис. грн (гр.4 - гр.2)	Пи- тома вага,% (гр.4 - гр.2)	темпи росту, % (гр.4/гр. 2* 100)
1		3	4	5	6	7	8
1.Прибуток від операційної діяльності	1150	95,8	897	92,8	-253	-3	-78,0
2.Прибуток від участі в капіталі	30	2,5	40	4,1	10	1,6	133,3
3.Інші фінансові доходи	20	1,7	30	3,1	10	1,4	150,0
4.Прибуток від звичайної діяльності	1200	100,0	968	100,0	-232	-	80,6

Додаток Л

Зразок оформлення формул та пояснень до них

Чиста теперішня вартість (NPV) визначається, як різниця між сумою дисконтова них грошових надходжень, що виникають за умови реалізації проекту, та сумою дисконтова них вартостей, необхідних для його здійснення, відповідно за формулою (1.9):

$$NPV = \sum_{t=1}^T \frac{(P_t - B_{ut} - B_{et})}{(1+r)^t},$$

де $t = 1, 2, \dots, T$ - вектор індексів років реалізації проекту;

P_t - обсяг грошових надходжень (виручка) при реалізації проекту в t -му році;

B_{ut} - обсяг інвестицій в t -му році;

B_{et} - поточні витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції проекту в t -му році.

Додаток М

Зразок оформлення переліку використання джерел

Характеристика джерел	Приклад оформлення
1	2
Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України	Конституція України, - К.: Юрид. Літ., 1996, - 50 с. Про приєднання України до Віденської конвенції про цивільну відповідальність за ядерну шкоду: Закон України від 12 липня 1996 р. // Голос України. - 1996. - 24 липня. Про порядок застосування обмежень імпорту товару: Указ Президента України від 27 червня 1996 р. // Урядовий кур'єр. - 1996. - 30 червня. Про зайнятість населення: Постанова Верховної Ради України від 1 березня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №4. – с. 170. Про заходи щодо освоєння лісосировинної бази в Іркутській області: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995р. // Державний вісник України... - 1995. - № 3,4. – с. 316
Монографії (один, два або три автори)	Василенко В.М. Теорія коливань: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1992.-430 с. Афанасьев В.В., Василевский ОН. Расчеты электрических цепей на программируемых микрокалькуляторах. - М: Энергоиздат, 1992. - 190 с. Меликов А.З., Пономаренко Л.А., Рюмшин П.А. Математические модели многопоточковых систем обслуживания. - К.: Техніка. 1991. -256 с.

Продовження додатку М

1	2
Чотири автори	Основы создания гибких автоматизированных производств / Л.А. Пономаренко, Л.В. Адамович, В.Т. Музычук, А.Е. Гридасов / Под ред. Б.Б. Тимофеева. - К.: Техніка, 1986. - 144 с.
П'ять чи більше авторів	Системный анализ инфраструктуры как элемент народного хозяйства / Н.И. Белоусова, Е.И. Вишняк, В.Ю. Левит и др. - М.: Экономика, 1981.-62 с.
Колективний автор	Составление библиографического описания: Краткие правила / Межвед. каталогиз. комис. При б-ке СССР им. В.И. Ленина. - 2-е изд., доп. - М.: Изд-во «Кн. Палата», 1991. - 224 с.
Багатотомні видання	История русской литературы: В 4 т. / АН СССР. Ин-т рус. лит. (Пушкин, дом). - М., 1982. - Т.3: Расцвет реализма. - 876 с.
Перекладні видання	Гроссе Э., Вайсмангель Х. Химия для любознательных: Пер. с нем. -М: Химия, 1980.-392 с.
Стандарти	ГОСТ 7.1-84. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления. - Взамен ГОСТ 7.1-76; Ввел. 01.01.86. - М.: Изд-во стандартов. 1984. - 78 с.
Збірки наукових праць	Обчислювальна і прикладна математика: 36. наук. пр. К.: Либідь. 1993.-99 с.
Словники	Библиотечное дело: Терминолог. Словарь / Сост. И.М. Суслова, Л.Н. Уланова. - 2-е изд. - М.: Книга, 1986. - 224 с.

Продовження додатку М

1	2
Складові частини: книги журналу енциклопедії збірника	Пономаренко Л.А. Организующая система // Автоматизация технологических процессов в прокатном производстве. - М.: Металлургия, 1979.- С.141-148 Меликов А.З., Пономаренко Л.А. Оптимизация цифровой сети интегрального обслуживания с конечным числом пользователей и блокировками // Автоматика и телемеханика. - 1992. № 6 - с. 34-38 Пономаренко Л.А., Меликов А.З. Ситуационное управление многоканальной системой с переменной структурой обслуживания и неоднородного потока // изв. АН Азерб. Респ. Сер. Физ. -техн. и маг. наук. - 1986. - т.7., №6. - с. 79-83 Долматовский Ю.А. Электромобиль // БСЭ. - 3-е изд. - М., 1988. - Т.30. - с. 72. Пономаренко Л.А. Структура системы прерывания с ситуационными приоритетами в АСУТП стана горячей прокатки // Разработка автоматизированных систем управления технологическими процессами. - Тбилиси: Сабчота Саркартвело. - 1976. - с. 3-16
Тези доповідей	Пономаренко Л.А., Жучкова И.В. Оптимальное назначение приоритетов по организации доступа в локальных вычислительных сетях АСУТП // Труды Междунар. конф. «Локальные вычислительные сети» (ЛОКСЕТЬ 88). - Т.1. - Рига: ИЭВТ АН Латвии. - 1988. - с. 149-153.
Автореферати дисертацій	Поликарпов В.С. Философский анализ роли символов в научном познании: Автореф. Дис. Д-ра филос. Наук: 09.00.08 / Моск. гос. пед. ин-т. -М., 1985.-35 с.
Звіт про науково-дослідну роботу	Проведение испытаний и исследований теплотехнических свойств камер КХС-2-12-ВЗ.

Додаток Н

Тематика курсових проектів з дисципліни «Економіка праці та соціально трудові відносини»

1. Управління продуктивністю праці суб'єкта господарювання.
2. Характеристика основних методів вимірювання продуктивності праці суб'єкта господарювання.
3. Дослідження продуктивності праці організації.
4. Характеристика системи мотивації як чинник підвищення продуктивності праці в організації.
5. Характеристика видів доходів населення України.
6. Характеристика структури витрат населення України.
7. Нормативно-правове регулювання державних соціальних стандартів в Україні.
8. Нормативно-правове регулювання соціальних гарантій в Україні.
9. Дослідження основних показників по заробітній платі підприємства (організації).
10. Дослідження основних показників по праці та заробітній платі суб'єкта господарювання.
11. Нормативно-правове регулювання заробітної плати в Україні.
12. Характеристика робочого часу та його структури.
13. Організація нормування праці в будівельній організації.
14. Організація хронометражу робочого часу будівельної організації.
15. Нормативно-правове регулювання робочого часу та відпочинку.
16. Аналіз трудових показників підприємства (організації).
17. Планування трудових показників будівельної організації.
18. Фактори формування та оцінка соціально-трудових відносин підприємства (організації).
19. Аналіз ефективності використання робочого часу суб'єкта господарювання.
20. Дослідження соціально-психологічного клімату організації.
21. Аналіз інформаційного забезпечення управління персоналом.
22. Механізм функціонування трудового партнерства в Україні.
23. Характеристика міжнародного досвіду трудового партнерства.

24. Моніторинг соціально-трудової сфери організації як інструменту регулювання та вдосконалення соціально-трудових відносин.
25. Аналіз стану трудових ресурсів підприємства (організації).
26. Дослідження міжнародної трудової міграції.
27. Трудовий потенціал суб'єкта господарювання: сутність, структура, показники.
28. Регулювання зайнятості та державна політика в цій сфері.
29. Сутність, показники, типи та соціальна структура трудового конфлікту в організації.
30. Регулювання ринка праці в Україні.
31. Характеристика міжнародної трудової міграції.
32. Дослідження організації праці менеджера організації.